

เมื่อคนไทย (ส่วนใหญ่) ไม่พร้อม... การเตรียมความพร้อมจึงจำเป็น

Executive summary



เศรษฐกิจไทยไม่พร้อม เมื่อคนไทยส่วนใหญ่ยังไม่พร้อม : ระดับกิจกรรมเศรษฐกิจเพิ่งแตะระดับก่อนโควิดได้ตอนสิ้นปี 2023 นับว่าไทยฟื้นช้ารั้งท้ายในโลก อีกทั้ง เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มโตช้าตามระดับศักยภาพเศรษฐกิจไทยที่ลดต่ำลงหลังโควิดสะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างที่สะสมมา โดยเฉพาะปัญหานี้ครัวเรือนสูงรวมถึงความไม่พร้อมด้านรายได้ของประชากรไทยที่ฟื้นช้าและไม่ทั่วถึง (K-Shape recovery) คนกลุ่มบนจำนวนน้อยรายได้ฟื้นเร็วและโตดี แต่คนกลุ่มล่างจำนวนมากรายได้อังฟุ้งช้าและโตต่ำ ซึ่งกำลังเผชิญปัญหาทางการเงินทุกมิติ ทั้งรายได้ รายจ่าย ภาระหนี้ และเงินออมไม่พอ ครัวเรือนรายได้น้อยไม่พอรายจ่าย ส่วนใหญ่ทำงานในภาคการผลิตมูลค่าไม่สูง คือ ภาคเกษตร (50%) และภาคบริการ (30%) หัวหน้าครัวเรือนอายุมากมีสัดส่วนเกือบ 40% และเรียนจบต่ำกว่าระดับมัธยมเป็นสัดส่วนถึง 75%



ความไม่พร้อมด้านรายได้เกิดขึ้นในกลุ่มครัวเรือนรายได้น้อย ซึ่งเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ของประเทศ : ครัวเรือนรายได้น้อยไม่พอรายจ่าย ส่วนใหญ่ทำงานในภาคการผลิตมูลค่าไม่สูง คือ ภาคเกษตร หัวหน้าครัวเรือนอายุมากและเรียนจบต่ำกว่าระดับมัธยม โดยสาเหตุหลักของความไม่พร้อมของรายได้ประชากรมาจากผลิตภาพแรงงานที่ปรับลดลงเกือบทุกสาขาการผลิตและยังต่ำกว่าระดับก่อนโควิด โดยแรงงานภาคเกษตรมีผลิตภาพต่ำสุด นอกจากนี้ สัดส่วนแรงงานนอกระบบไทยยังสูงมาก (51% ปี 2022) ส่วนใหญ่ทำงานในภาคเกษตร ภาคบริการและการค้า ซึ่งมีผลิตภาพไม่สูง



SCB EIC ประเมินว่า กลุ่มครัวเรือนรายได้น้อยจะยังไม่พร้อมต่ออีกนาน ปัญหานี้ครัวเรือนจะยังน่ากังวลในอนาคต : กลุ่มครัวเรือนรายได้น้อยต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือนมีแนวโน้มจะเผชิญปัญหารายได้ไม่พอรายจ่ายนานกว่า 3 ปี โดยเฉพาะครัวเรือนรายได้น้อยถึง 7,000 บาทต่อเดือนที่จะเผชิญปัญหานี้ต่อเนื่องนานกว่านั้น ผลสำรวจ SCB EIC Consumer Survey 2023 พบว่าผู้มีหนี้ส่วนใหญ่จำเป็นต้องกู้มากขึ้น ฟังพาแหล่งเงินกู้นอกระบบมากขึ้น และการกู้ไปชำระหนี้กลายเป็นวัฏจักรประสงค์หลักของการกู้เงิน นอกจากนี้ ยังพบว่าพฤติกรรมชำระหนี้ของกลุ่มคนรายได้น้อยไม่ค่อยดีนัก โดยกว่าครึ่งมีพฤติกรรมชำระหนี้แค่ขั้นต่ำ หรือจ่ายหนี้ไม่เต็มจำนวน หรือผิดนัดชำระหนี้เป็นบางครั้ง เป็นสัญญาณว่ากลุ่มครัวเรือนระดับล่างนี้ยังเปราะบางและมีแนวโน้มจะเป็นหนี้อีกนาน



นโยบายเตรียมความพร้อมให้คนไทย จึงจำเป็นต้องการฟื้นตัวอย่างยั่งยืนของเศรษฐกิจไทย : เศรษฐกิจไทยจะเติบโตสูงขึ้นได้อย่างยั่งยืน และมีระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจที่กลับมาสูงขึ้นได้อีกครั้ง จำเป็นต้องอาศัยชุดนโยบายระยะสั้นเพื่อช่วยกลุ่มเปราะบางที่ยังไม่ฟื้นตัว ควบคู่กับชุดนโยบายระยะยาวเพื่อเพิ่มภูมิคุ้มกันให้คนไทยและป้องกันการกลับมาเป็นหนี้

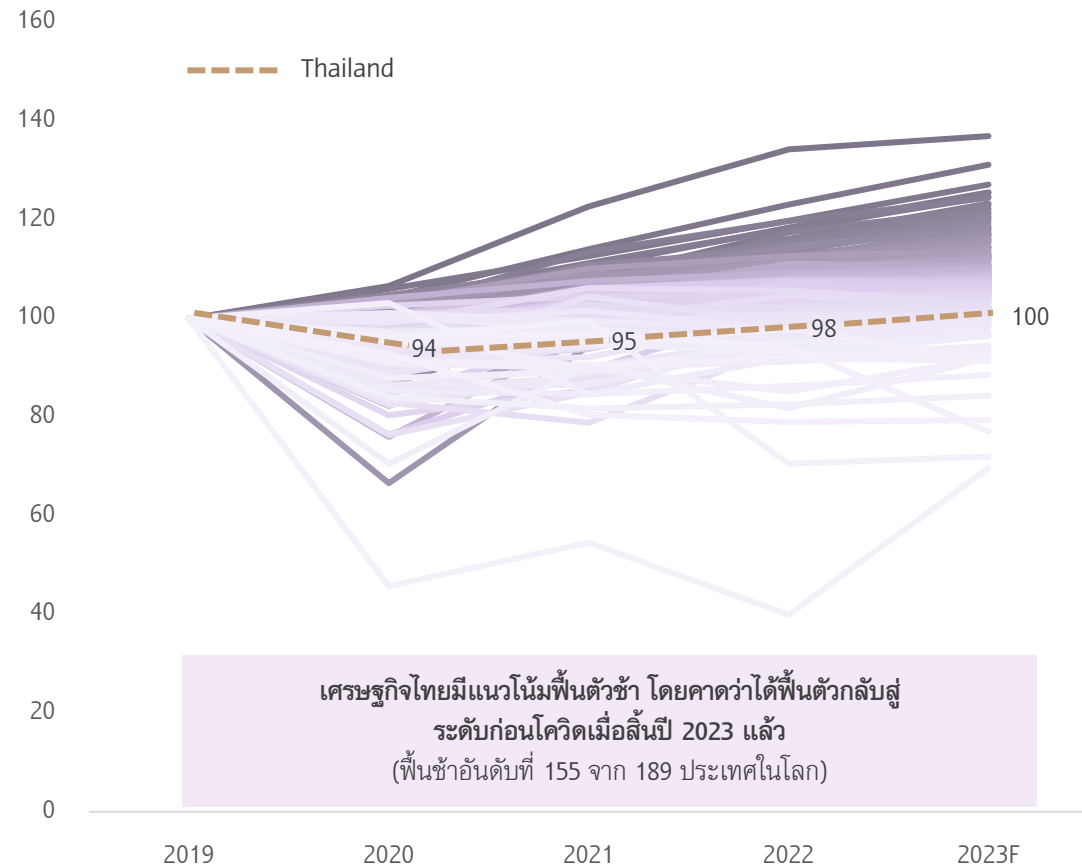
นโยบายระยะสั้น ลดค่าครองชีพ เสริมสภาพคล่อง เพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนรายได้น้อยที่ยังเปราะบาง (Targeted) มีความจำเป็น เพื่อให้สามารถมีคุณภาพชีวิตและผ่านพ้นผลกระทบจากวิกฤตนี้ไปได้ ซึ่งเป็นมิติทางสังคมเพิ่มเติมจากมิติความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ตลอดจนความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับเจ้าหน้าที่ในระบบในการให้คำปรึกษาแก่หนี้ให้ลูกหนี้ที่เหมาะสม นำระบบการให้สินเชื่อที่คิดอัตราดอกเบี้ยตามความเสี่ยงลูกหนี้แต่ละราย (Risk-based pricing) มาใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ และมีการผ่อนคลายเกณฑ์การกำกับดูแลให้สถาบันการเงินและ Non-bank สามารถปล่อยสินเชื่อครัวเรือนกลุ่มเปราะบางได้มากขึ้น

นโยบายระยะยาว มุ่งเพิ่มรายได้และสวัสดิการให้ครัวเรือนอย่างยั่งยืน ปรับทักษะแรงงาน ลงทุนการศึกษา และสร้างความแข็งแกร่งทางการเงินส่วนบุคคลและครัวเรือน รวมถึงชุดนโยบายระยะยาวด้านอื่น ๆ เช่น 1) การผลักดันให้ธุรกิจ SMEs และครัวเรือนประกอบอาชีพอิสระสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบที่มีต้นทุนการเงินเหมาะสมได้มากขึ้น 2) การเร่งดึงดูด FDI เพื่อขับเคลื่อนภาคอุตสาหกรรมและบริการใหม่ 3) การเร่งลงทุนโครงสร้างพื้นฐานยกระดับการแข่งขันของประเทศ

ไทยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่ฟื้นตัวจากโควิดได้ช้าที่สุดในโลกและมีแนวโน้มจะเติบโตช้าตามศักยภาพการเติบโตของเศรษฐกิจที่ต่ำลง สะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างของเศรษฐกิจไทยที่สะสมมา

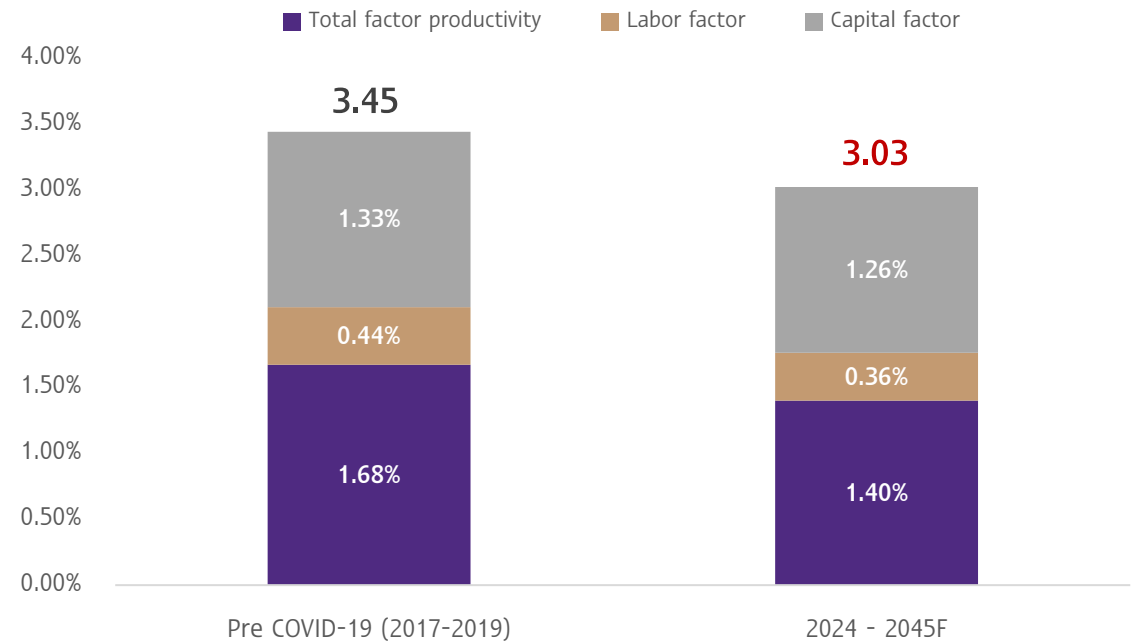
ประเทศส่วนใหญ่ฟื้นตัวกลับสู่ระดับก่อนวิกฤตโควิดแล้ว แต่ไทยยังฟื้นช้า

หน่วย : ดัชนี Rolling sum 4 ไตรมาส (2019Q4 = 100)



คาดการณ์อัตราการขยายตัวของ Potential GDP ไทย และแหล่งที่มา

หน่วย : %YOY

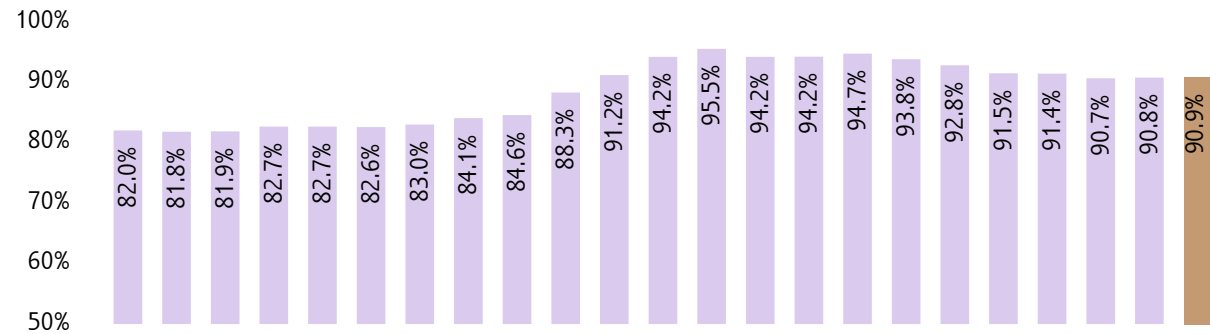


Total Factor Productivity (TFP) : ลงทุนเทคโนโลยีและ R&D ต่ำ, Labor reallocation แย่ลง
Capital : การสะสมทุนในประเทศต่ำมานาน
Labor : ไทยเข้าสู่สังคมสูงวัยเร็ว กำลังแรงงานกำลังลดลง

โดยเฉพาะปัญหาหนี้ครัวเรือนไทยต่อ GDP ที่เพิ่มขึ้นและอยู่ในระดับสูงต่อเนื่อง

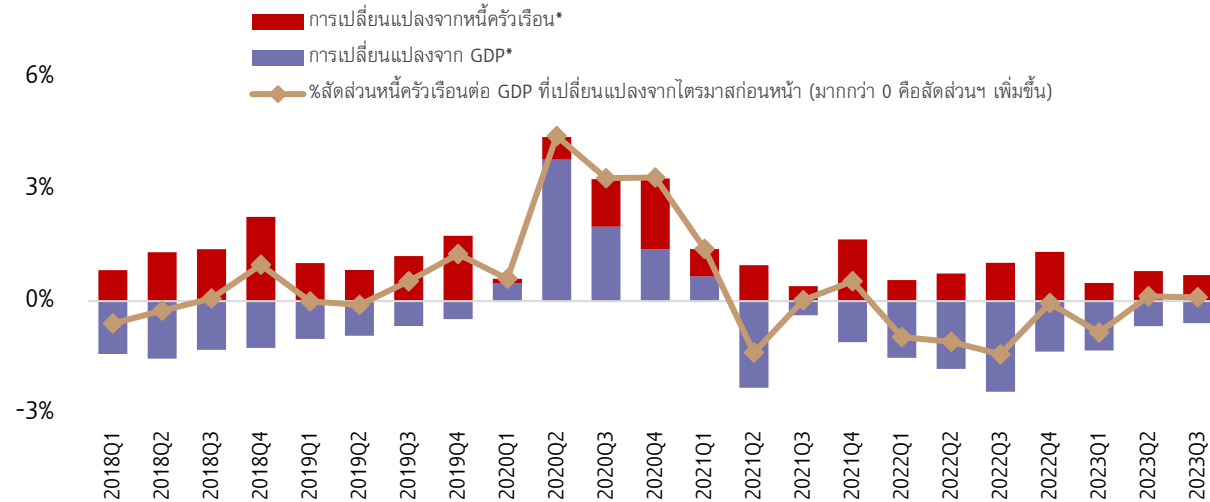
สัดส่วนหนี้ครัวเรือนไทยต่อ GDP อยู่ในระดับสูงต่อเนื่อง

หน่วย : %GDP



ที่มาของการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP จากไตรมาสก่อน

หน่วย : %GDP



สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP มากที่สุด 5 ประเทศแรก แบ่งตามกลุ่มเศรษฐกิจ

หน่วย : %GDP

Type of economy	Country	2018	2019	2020	2021	2022	2023Q1	2023Q2	2023Q3
Advanced Economies	Switzerland	124.9	126.3	134.1	129.7	126.4	126	126	
	Australia	122.3	119	122.5	118.3	111.9	110.6	111.1	
	Canada	103	103.5	112.7	106.9	102.7	101.9	103.2	
	Korea	91.8	95	103	105.4	104.5	101.5	101.7	
	Hong Kong SAR	72.7	81.6	91.6	93.1	96	96.1	95.9	
Emerging Economies	Thailand	82.1	83.1	89.6	94.7	92.4	90.7	90.8	90.9
	Malaysia	68	68.1	76.3	72.9	66.8	66.5	67.5	
	China	51.5	55.5	61.9	61.3	61.3	62	62	
	Chile	45.9	48.1	48.3	44.8	46.5	46.5	46.4	
	India	34.9	37	40.2	36	36.4	36.5	40.3	

ประเทศไทยมีสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP เป็นอันดับที่ 1 ของประเทศเศรษฐกิจตลาดเกิดใหม่ และอันดับที่ 7 ของโลก (ข้อมูล BIS)

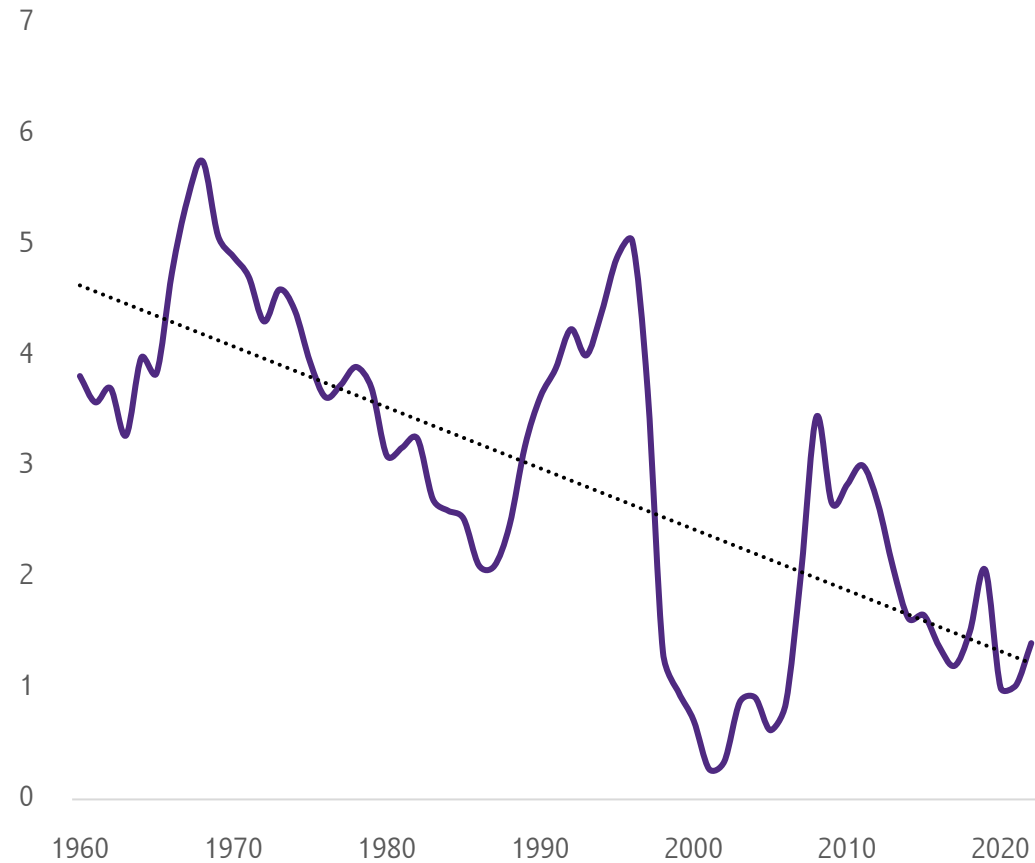
หมายเหตุ : *สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP เป็นข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย ขณะที่สัดส่วนของประเทศอื่นเป็นข้อมูลจาก Bank of International Settlement (BIS)

ที่มา : การวิเคราะห์โดย SCB EIC จากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย และ BIS

รวมถึงรายได้ของประชากรไทยที่ฟื้นช้าและไม่ทั่วถึง (K-Shape recovery) นับเป็นความเปราะบางของเศรษฐกิจ

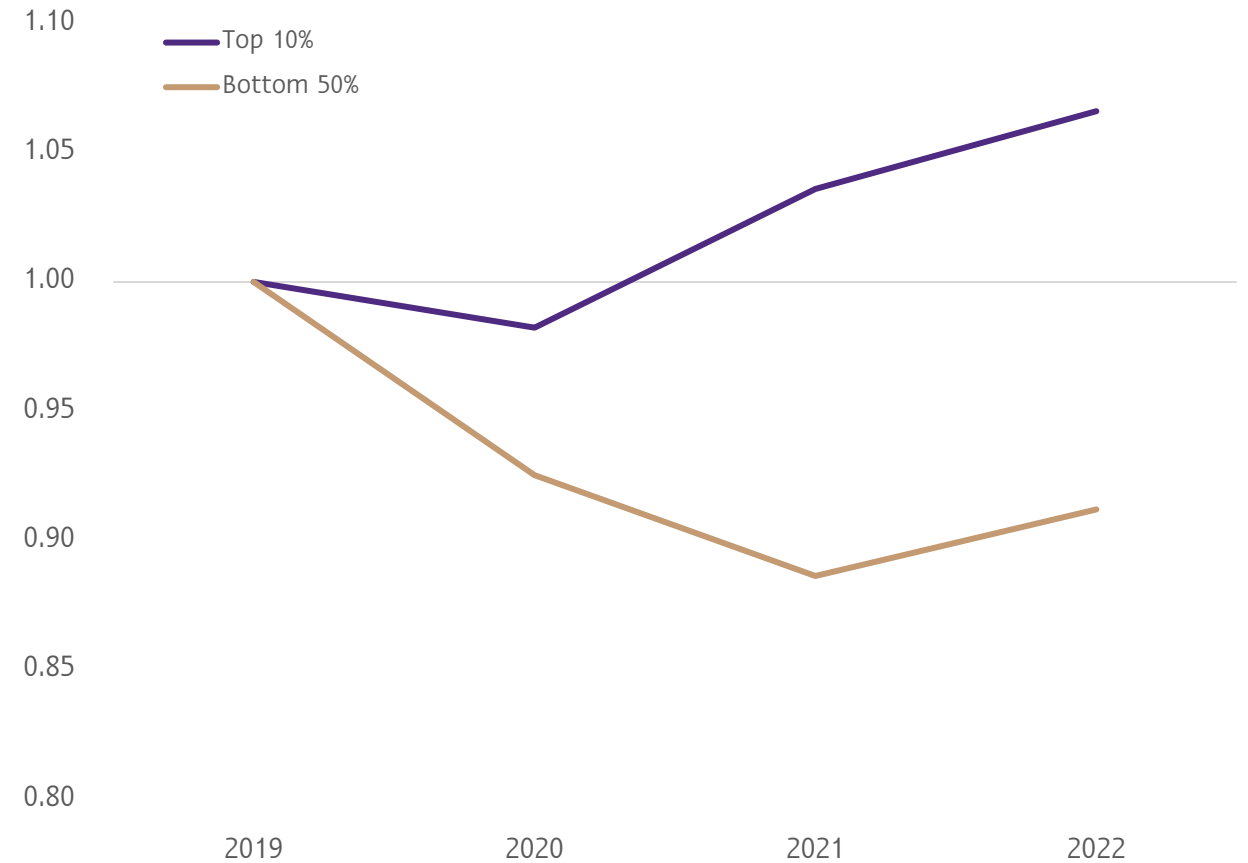
รายได้ประชาชาติต่อหัวของประชากรไทยเติบโตต่ำลง

หน่วย : %YOY Moving Average 10 ปี



รายได้ก่อนเก็บภาษีเฉลี่ยของประชากรไทย (แบ่งตามระดับรายได้) ส่วนใหญ่ยังไม่ฟื้น

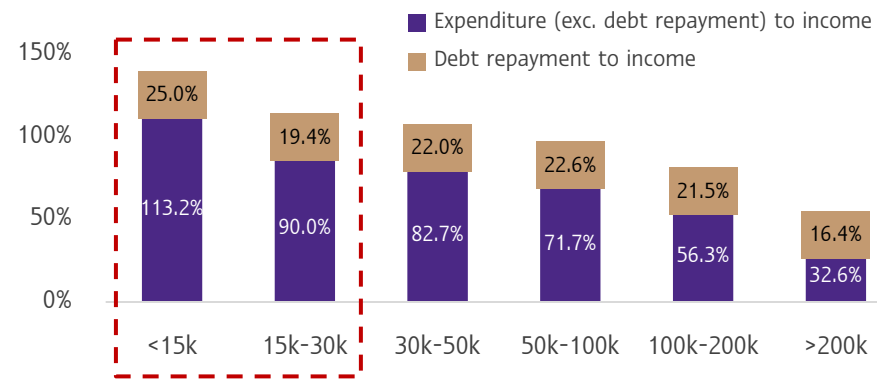
หน่วย : 2019=1



สาเหตุหลักจากปัญหารายได้ไม่พอกับรายจ่าย โดย 1) คริวเรือนรายได้น้อยในภาคเกษตรยังมีปัญหาอยู่มาก ซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่กว่าครึ่งประเทศ

สัดส่วนค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือน (รวมค่าใช้จ่ายในการชำระหนี้) เทียบรายได้ครัวเรือน

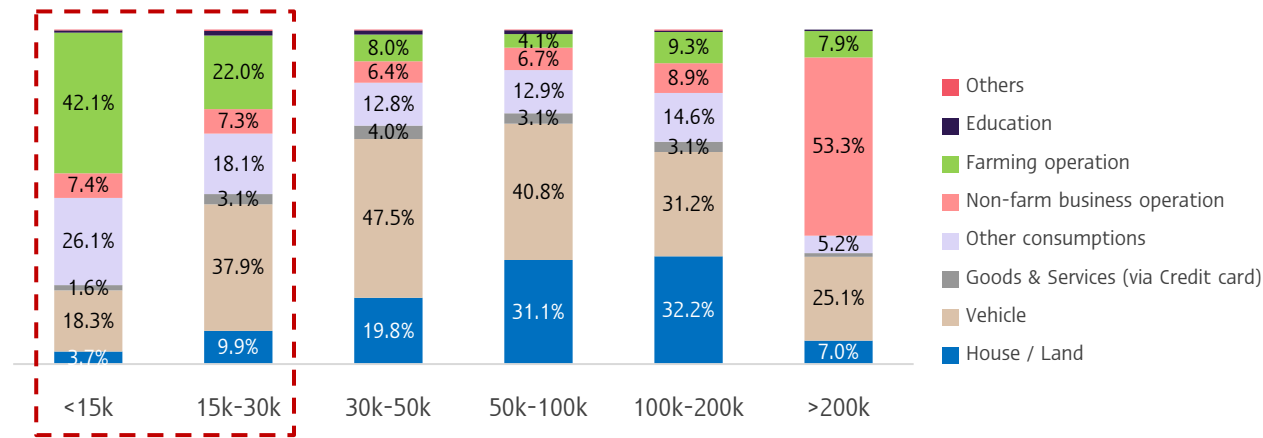
หน่วย : % (ข้อมูลปี 2021, เฉลี่ยรายเดือน)



- **ครัวเรือนรายได้น้อยกว่า 30,000 บาท/เดือน**
 - เพราะบางสูงจากปัญหา รายได้ไม่พอรายจ่าย
 - ส่วนใหญ่ชำระหนี้ที่ใช้ในการเกษตร หนี้อุปโภคบริโภค
- **ครัวเรือนรายได้เกิน 30,000 บาท/เดือน** ส่วนใหญ่ชำระหนี้ ยานพาหนะ และหนี้บ้าน/ที่ดิน

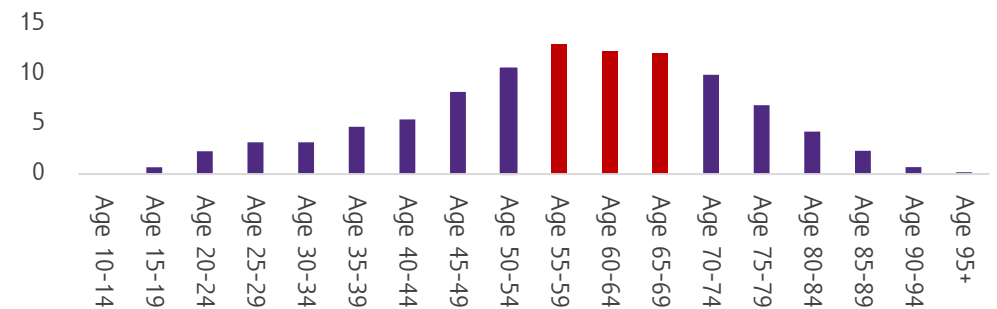
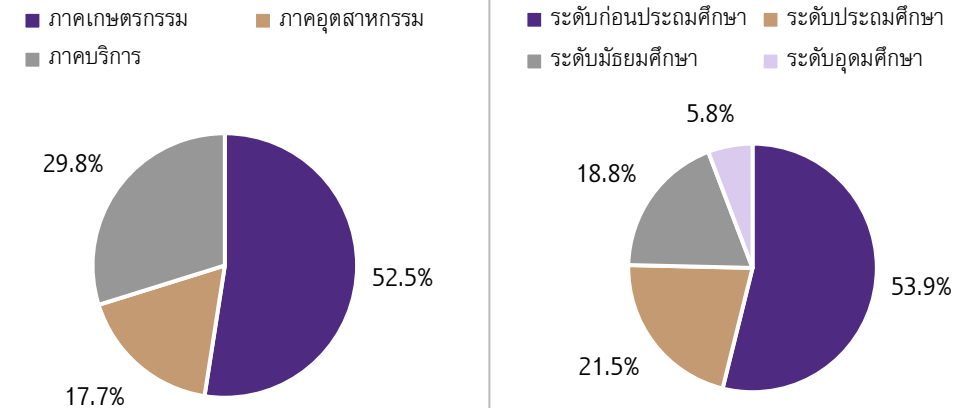
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการชำระหนี้ของครัวเรือน แยกตามวัตถุประสงค์การกู้ยืม

หน่วย : % (ข้อมูลปี 2021, เฉลี่ยรายเดือน)



ลักษณะของกลุ่มครัวเรือนรายได้น้อยที่มีแนวโน้มประสบปัญหารายได้ไม่พอรายจ่าย

หน่วย : สัดส่วนของหัวหน้าครัวเรือน

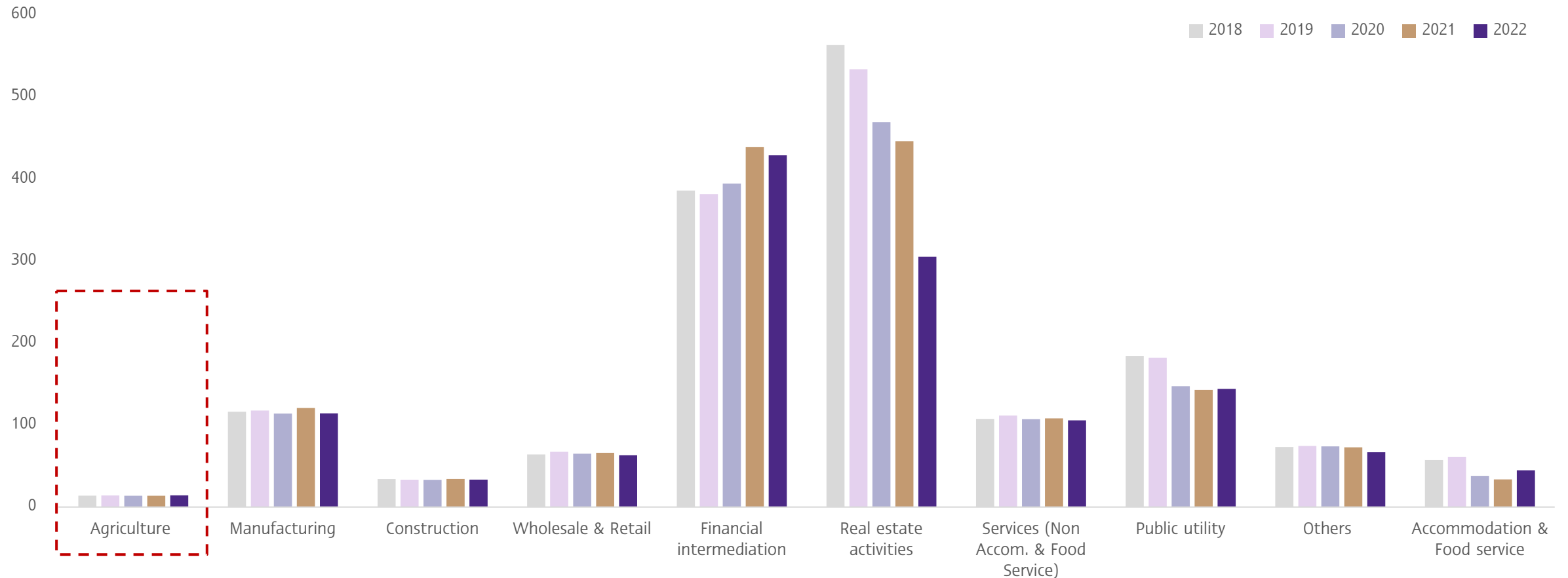


ส่วนใหญ่ทำงานในภาคเกษตรและภาคบริการ มีช่วงอายุ 55-69 ปี และจบการศึกษาต่ำกว่ามัธยม จึงอาจทำให้ครัวเรือนรายได้น้อยมีแนวโน้มประสบปัญหารายได้ไม่พอรายจ่ายอย่างต่อเนื่อง

2) ภาพรวมแรงงานไทยปรับลดลงเกือบทุกสาขาการผลิตและยังต่ำกว่าระดับก่อนโควิด โดยแรงงานภาคเกษตรมีผลิตภาพต่ำสุด

ผลิตภาพแรงงานไทย (สะท้อนจากสัดส่วนผลผลิตต่อแรงงาน) แบ่งตามสาขาการผลิต

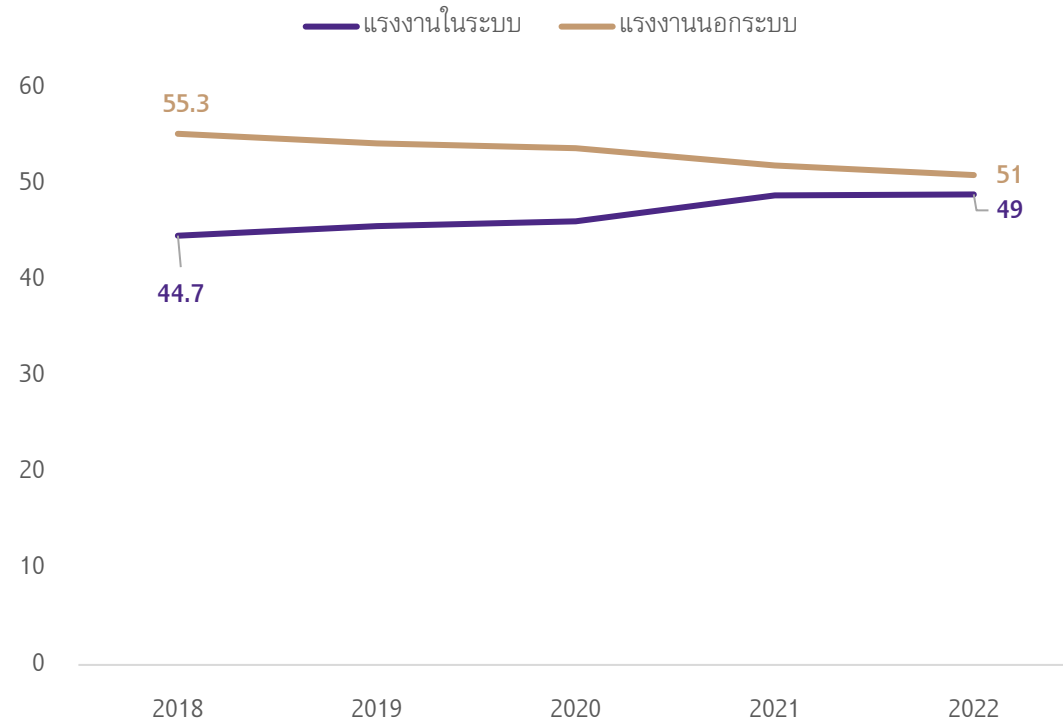
หน่วย : ล้านบาทต่อพันคน



3) แรงงานนอกระบบของไทยยังมีสัดส่วนสูงกว่าครึ่งหนึ่ง ส่วนใหญ่ทำงานในภาคเกษตรและภาคบริการและการค้า ซึ่งมีผลิตภาพไม่สูง

ร้อยละของแรงงานในระบบและนอกระบบ ในปี 2018-2022

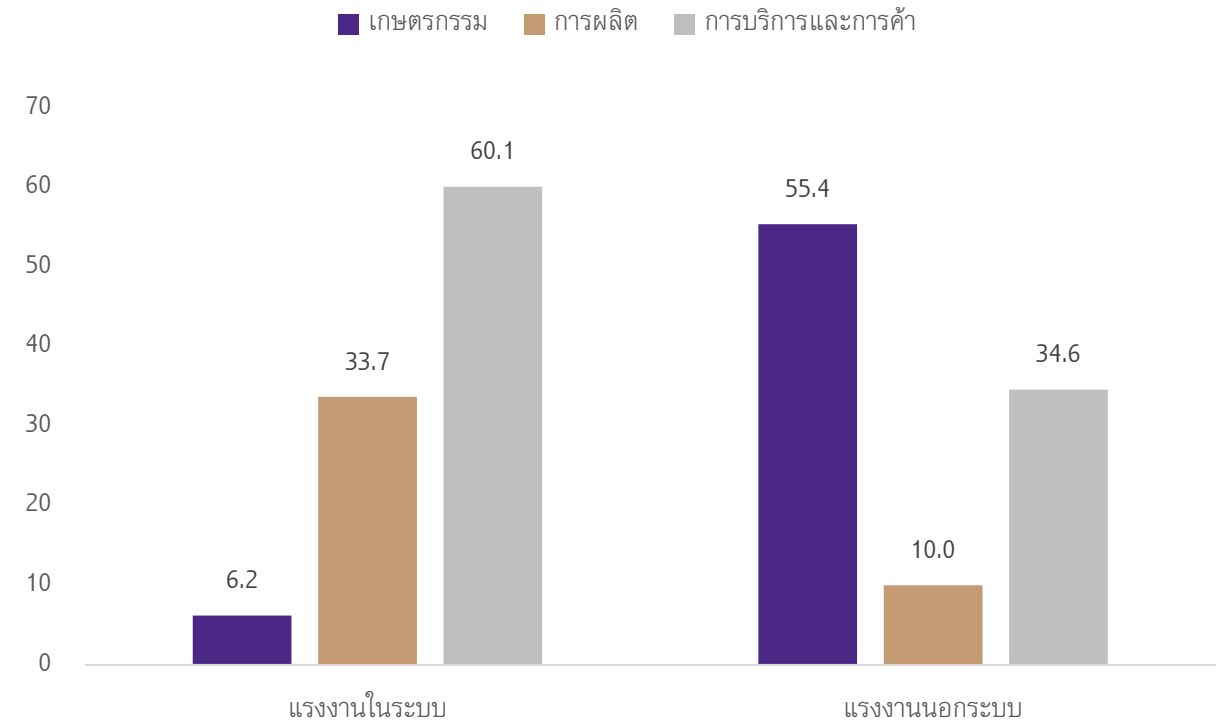
หน่วย : % ของผู้มีงานทำ



ประเทศไทยมีสัดส่วนแรงงานนอกระบบสูง 51% ของผู้มีงานทำ ในปี 2022

ร้อยละของแรงงานในระบบและนอกระบบ จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ในปี 2022

หน่วย : %

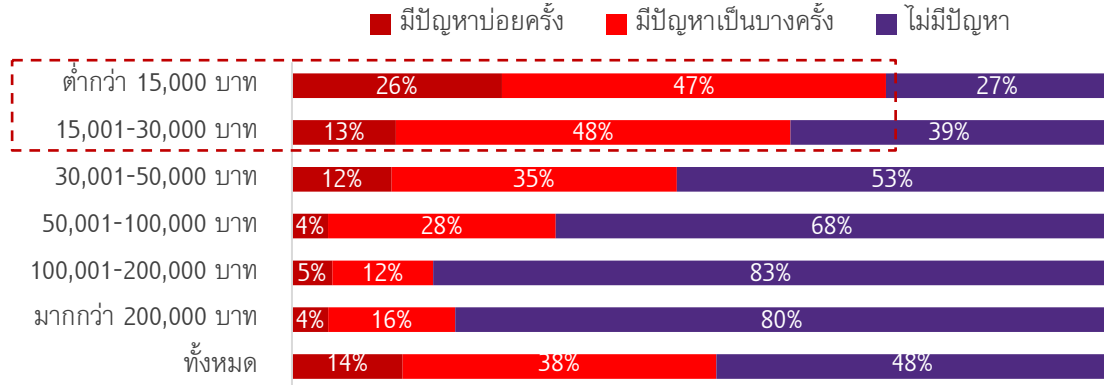


แรงงานนอกระบบกว่าครึ่งทำงานอยู่ในภาคเกษตรกรรม ซึ่งมีจำนวนถึง 11.2 ล้านคน ขณะที่แรงงานในระบบทำงานอยู่ในภาคการบริการและการค้าเป็นส่วนใหญ่

ผลสำรวจ SCB EIC Consumer survey 2023 ให้ผลที่สอดคล้องกัน กลุ่มผู้บริโภคที่มีรายได้น้อยยังมีปัญหารายได้ไม่พอรายจ่ายอยู่มาก และเผชิญปัญหาหนี้สินเพิ่มขึ้นหลังวิกฤตโควิด

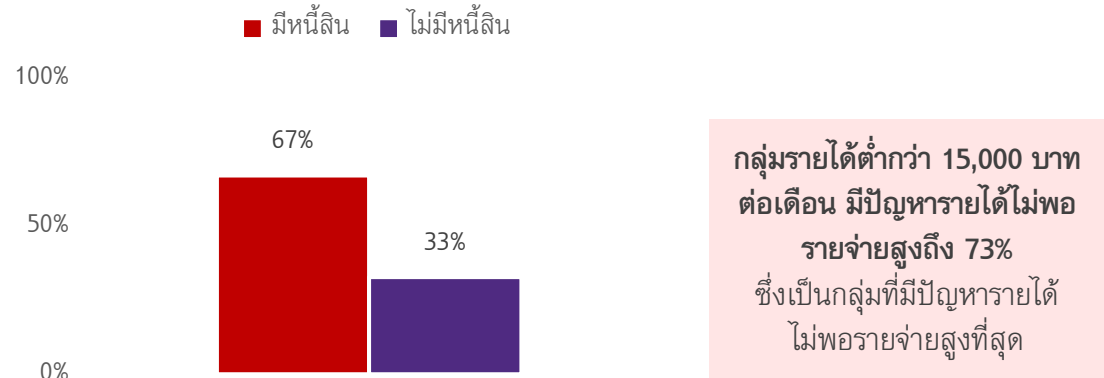
สัดส่วนผู้มีปัญหารายได้ไม่พอรายจ่าย (รวมค่าใช้จ่ายในการชำระหนี้) ตามระดับรายได้

หน่วย : %



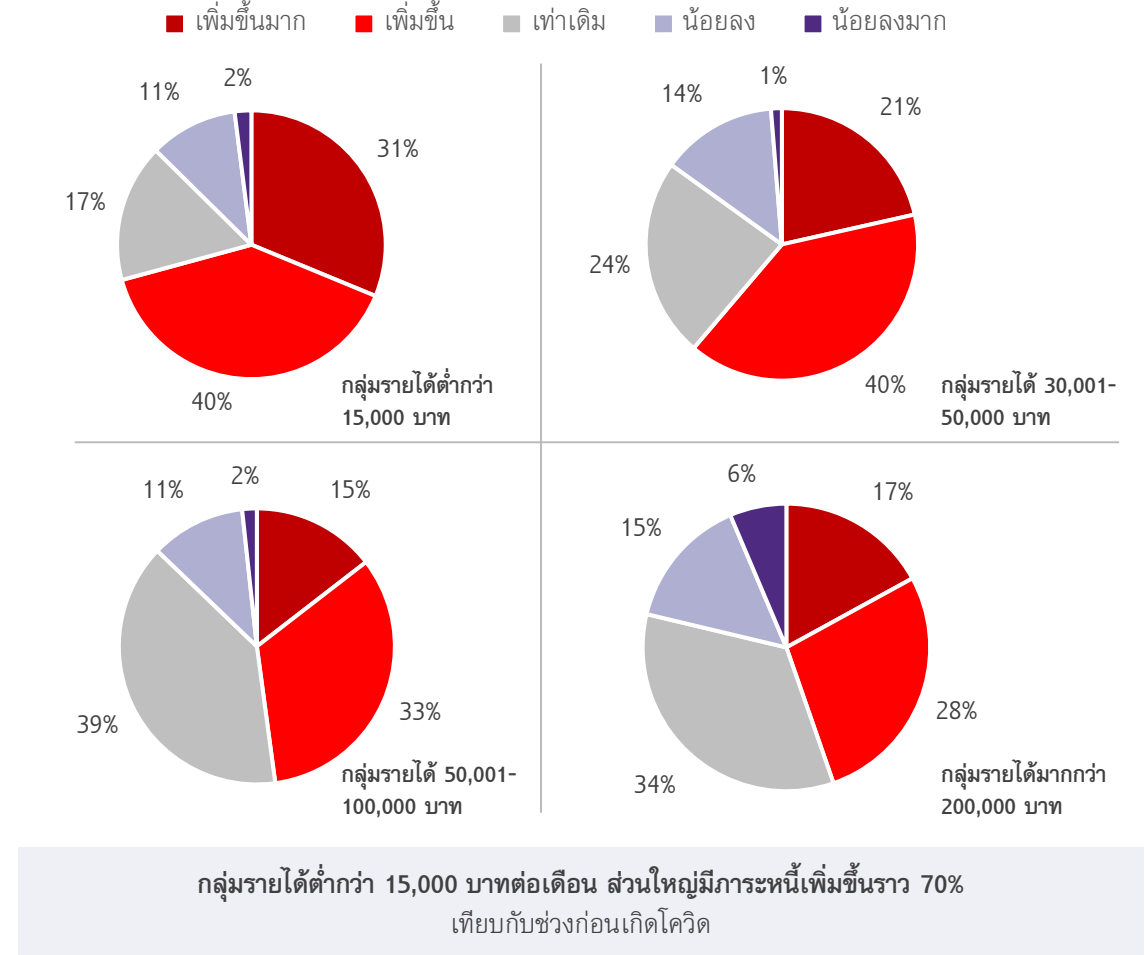
สัดส่วนผู้มีหนี้สิน (รวมทั้งหนี้สินในระบบและนอกระบบ)

หน่วย : %



ภาระหนี้สินในปัจจุบัน เมื่อเทียบกับช่วงก่อนเกิดวิกฤตโควิด

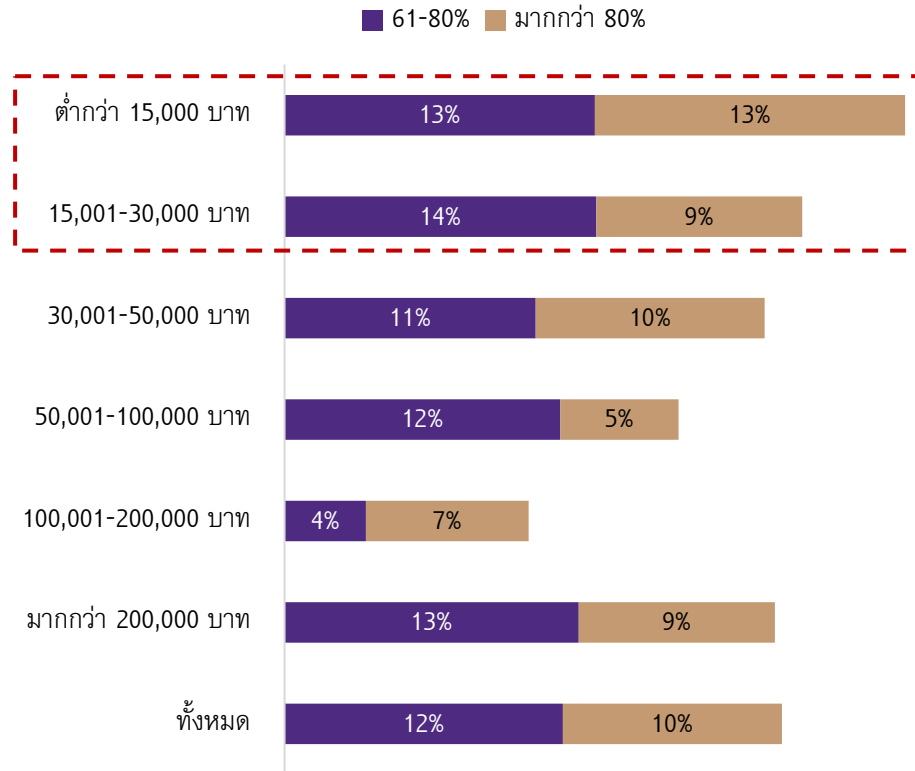
หน่วย : %



อีกทั้ง กลุ่มรายได้น้อยพ่อนชำระหนี้ต่อรายได้ในสัดส่วนระดับสูงและพึ่งพาแหล่งกู้ยืมเงินนอกระบบมาก

สัดส่วนการผ่อนชำระหนี้ต่อรายได้ (DSR ratio) ตามระดับรายได้

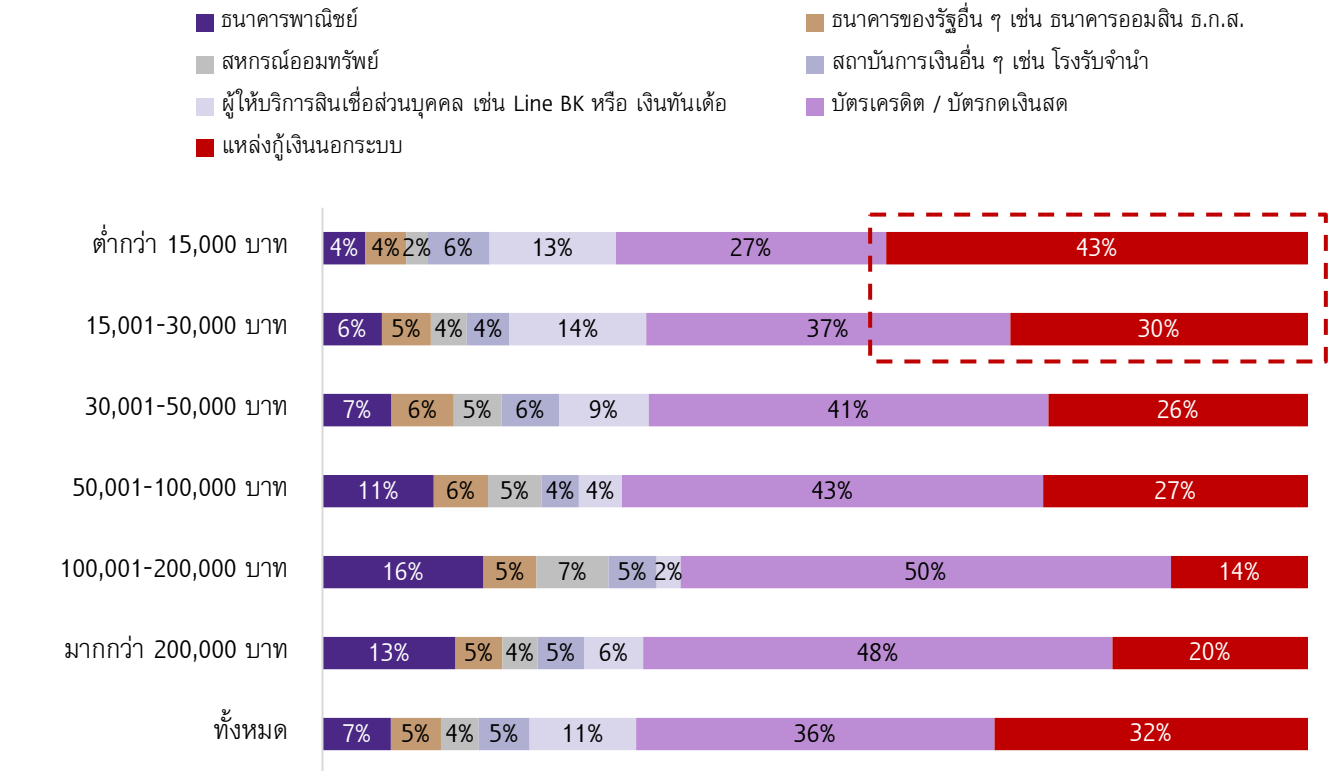
หน่วย : %



กลุ่มรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท มี สัดส่วนการผ่อนชำระหนี้ต่อรายได้ มากกว่า 60%

แหล่งกู้ยืมหนี้สิน ตามระดับรายได้*

หน่วย : %



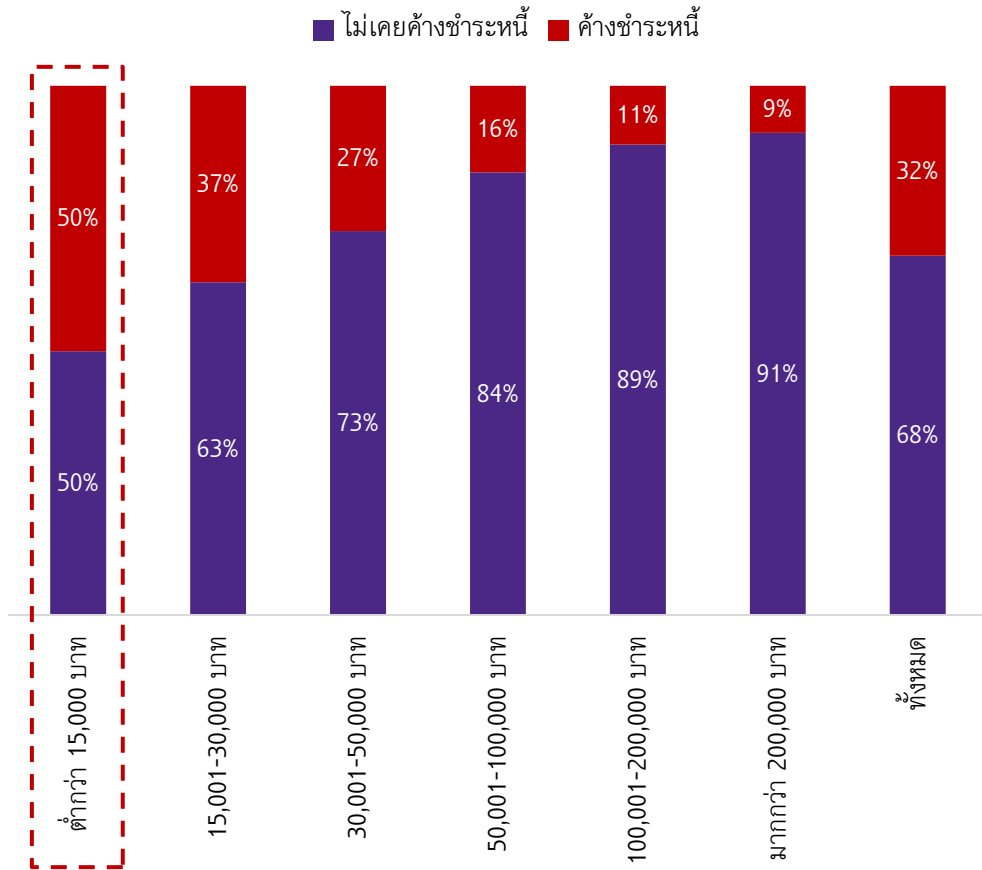
กลุ่มรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท พึ่งพาแหล่งเงินกู้นอกระบบ มากถึง 43%

หมายเหตุ : *แหล่งเงินกู้นอกระบบ คือ การกู้ยืมเงินจากเจ้าหนี้ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน เช่น การกู้ยืมเงินจากเพื่อน ครอบครัว หรือญาติ พี่น้อง เจ้านาย หรือนายทุน เป็นต้น ที่มา : การวิเคราะห์โดย SCB EIC จากข้อมูลของ SCB EIC Consumer survey 2023 สํารวจ ณ 20 ต.ค.-3 พ.ย 2023 (จํานวนตัวอย่าง 2,189 คน และเป็นผูที่มีหนี้ 1,460 คน)

คนกลุ่มรายได้น้อยกว่าครึ่งยังมีปัญหาค้างชำระหนี้ ส่วนใหญ่เป็นผลจากรายได้ลดลงมาก ขณะที่ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูงมากกว่ากลุ่มอื่น

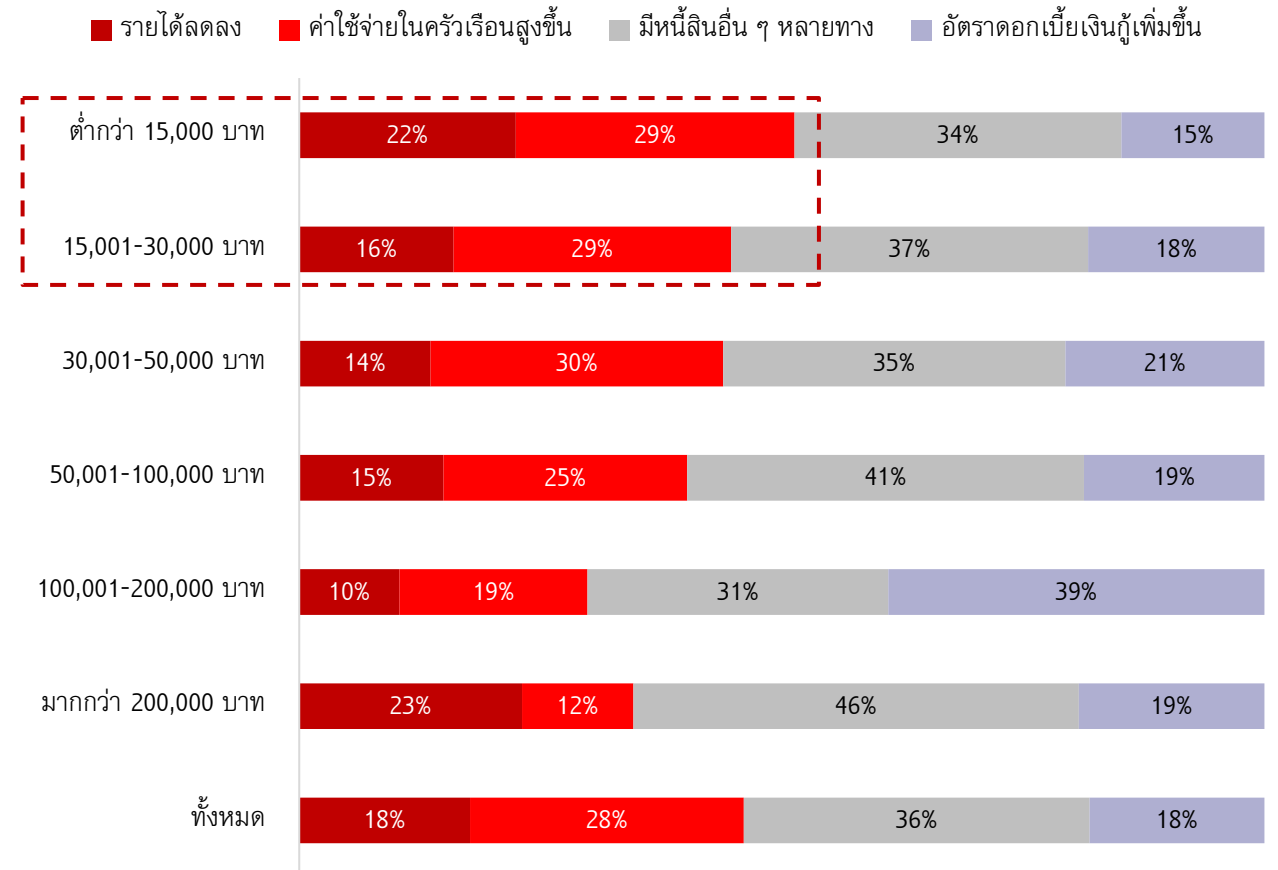
สัดส่วนการค้างชำระหนี้ ตามระดับรายได้

หน่วย : %



สาเหตุที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้ ตามระดับรายได้

หน่วย : %

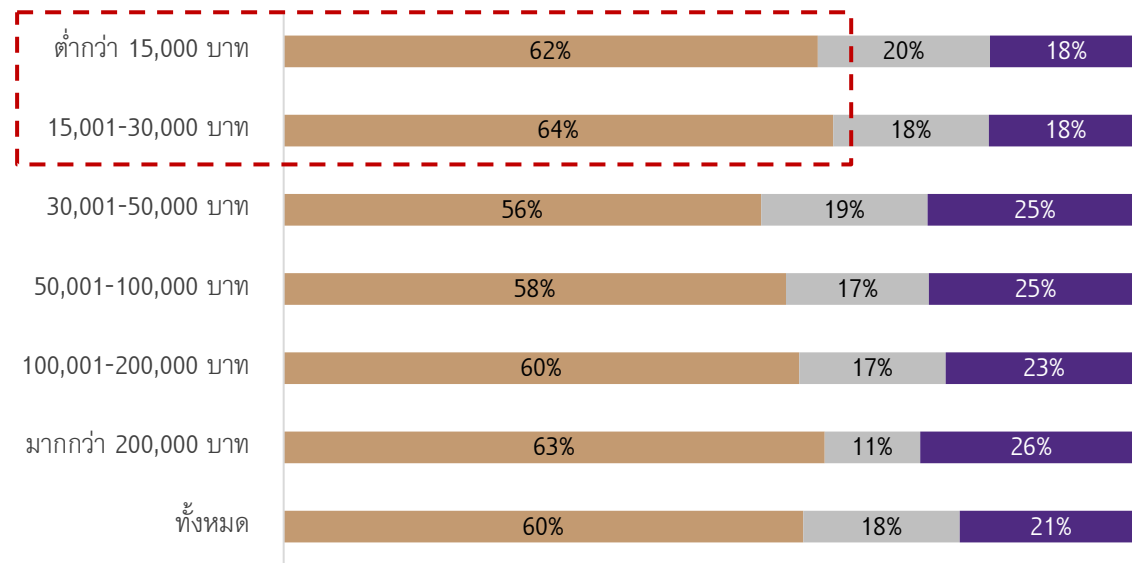


ส่งผลให้กันชนทางการเงินของกลุ่มรายได้น้อยลดลงมากตามการออมที่ลดลงตั้งแต่เกิดโควิด สะท้อนความเปราะบางทางการเงินของครัวเรือนที่จะรองรับปัจจัยในอนาคต

ระดับเงินออมในปัจจุบัน เทียบช่วงก่อนเกิดวิกฤตโควิด

หน่วย : %

- เงินออมปัจจุบันมี “น้อยกว่า” ช่วงก่อนเกิดวิกฤตโควิด
- เงินออมปัจจุบันมี “เท่ากับ” ช่วงก่อนเกิดวิกฤตโควิด
- เงินออมปัจจุบันมี “มากกว่า” ช่วงก่อนเกิดวิกฤตโควิด

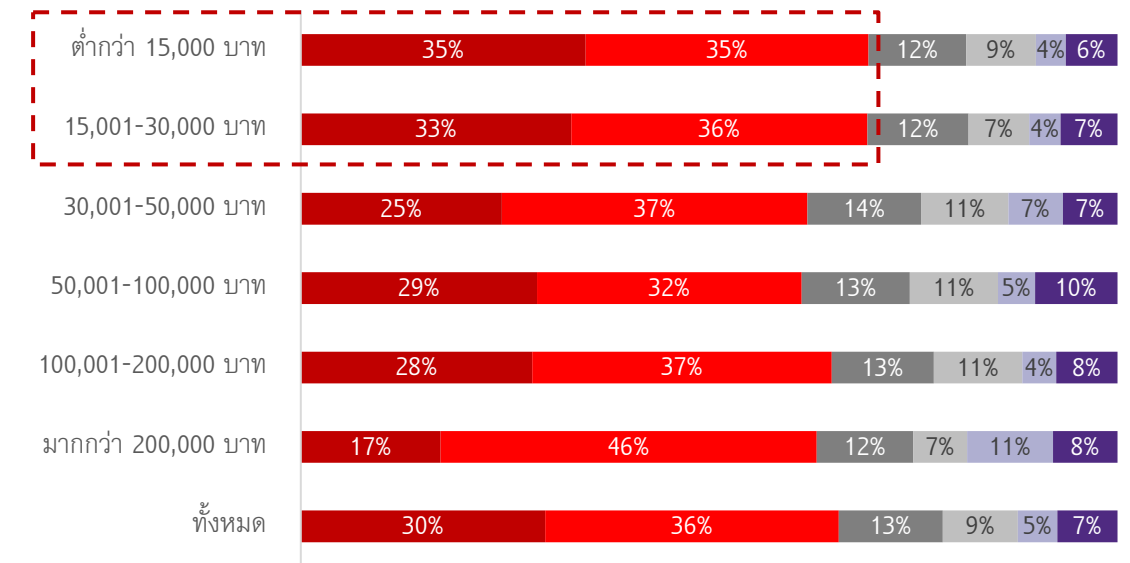


กลุ่มรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือนเกินกว่า 60% มีระดับเงินอมน้อยกว่าช่วงก่อนเกิดวิกฤตโควิด

เงินสำรองฉุกเฉินสำหรับเหตุการณ์ไม่คาดคิดเป็นกี่เท่าของค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

หน่วย : %

- ยังไม่มีเงินสำรองฉุกเฉิน
- 1-3 เท่า
- 4-6 เท่า
- 7-12 เท่า
- 13-24 เท่า
- มากกว่า 24 เท่า

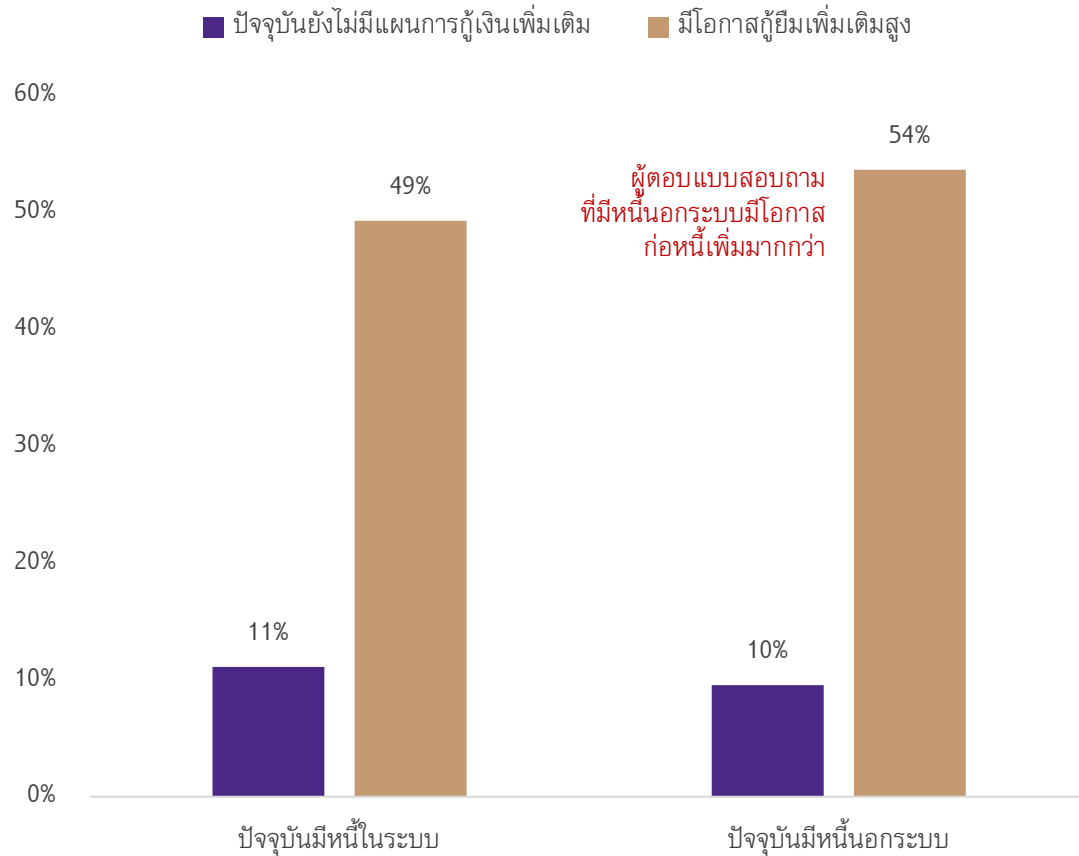


กลุ่มรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือนราว 70% จะอยู่ไม่ได้เลย หรืออยู่ได้ไม่เกิน 1-3 เดือน หากเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิดขึ้น (เช่น เจ็บป่วย ออกจากงาน)

ครัวเรือนไทยส่วนใหญ่จึงมีแนวโน้มจะกู้เงินเพิ่มในอนาคตทั้งแหล่งเงินในและนอกระบบ โดยเฉพาะผู้มีหนี้นอกระบบ นอกจากนี้ ลูกหนี้ในระบบมีแนวโน้มเข้าสู่วงจรหนี้นอกระบบมากขึ้น

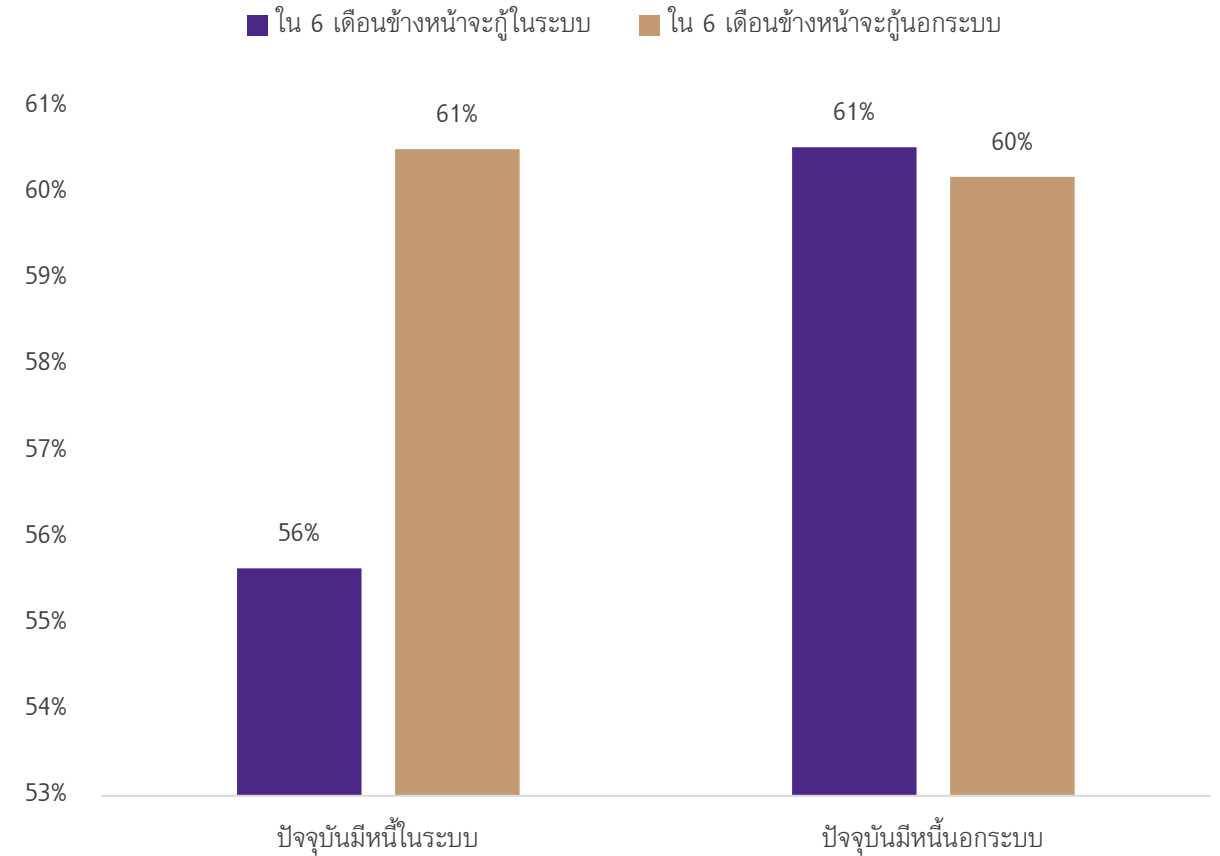
สัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่จะก่อหนี้เพิ่มใน 6 เดือนข้างหน้า

หน่วย : %, แบ่งตามแหล่งเงินกู้ในปัจจุบัน



สัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ปัจจุบันมีโอกาสกู้ยืมเพิ่มเติมสูง ใน 6 เดือนข้างหน้าจะไปกู้จากแหล่งใด

หน่วย : %, แบ่งตามแหล่งเงินกู้ในปัจจุบัน



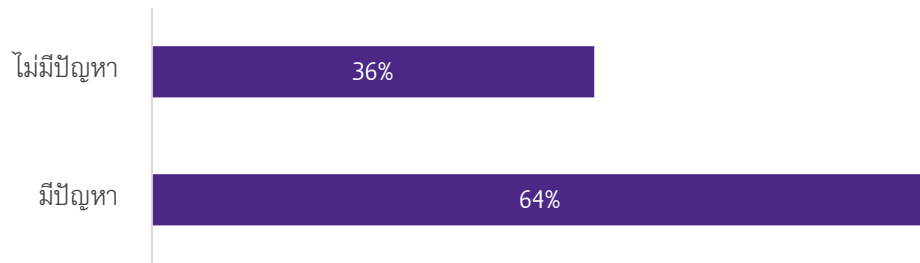
หมายเหตุ : แหล่งเงินกู้นอกระบบรวมถึงการกู้ยืมจากญาติ, พี่น้อง และคนรู้จักด้วย

ที่มา : การวิเคราะห์โดย SCB EIC จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นผู้บริโภค (SCB EIC Consumer survey) ระหว่างวันที่ 20 ม.ค. - 2 ก.พ. 2023 จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ 4,733 ราย

ผู้ที่มีภาระหนี้เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่มองว่าประสบปัญหาการเข้าถึงบริการกู้เงินจากสถาบันการเงิน และมองว่ายังได้รับการช่วยเหลือแก้ปัญหาหนี้ไม่เพียงพอในช่วงโควิด โดยเฉพาะผู้มีหนี้นอกระบบ

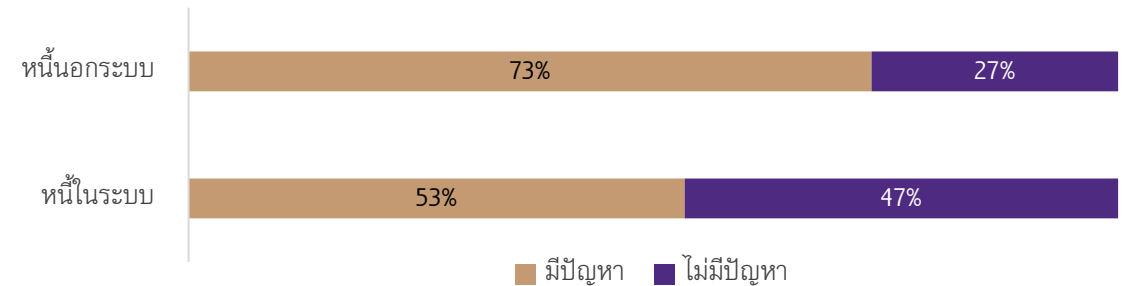
ส่วนใหญ่มีปัญหาในการเข้าถึงบริการกู้เงินในช่วงวิกฤตโควิด

หน่วย : % กลุ่มที่มีภาระหนี้เพิ่มขึ้นตั้งแต่เกิดวิกฤตโควิด



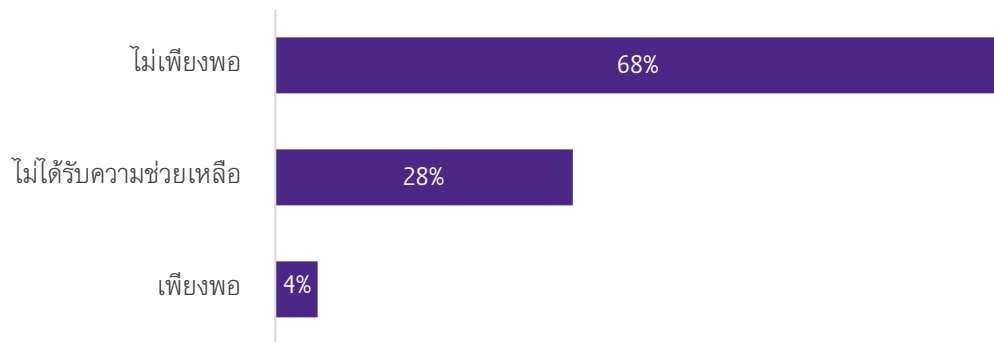
กลุ่มลูกหนี้นอกระบบมีปัญหาในการเข้าถึงบริการกู้เงิน

หน่วย : % กลุ่มลูกหนี้แต่ละประเภทเท่านั้น



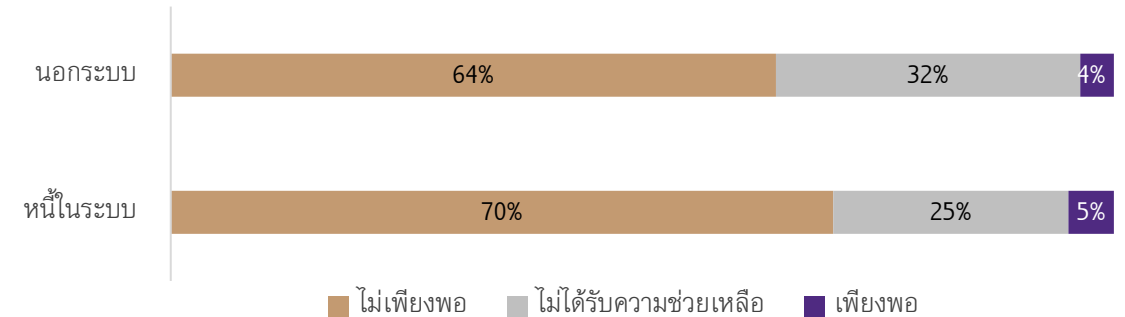
ส่วนใหญ่มองว่าความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาหนี้ในช่วงวิกฤตโควิดยังไม่เพียงพอ

หน่วย : % กลุ่มที่มีภาระหนี้เพิ่มขึ้นตั้งแต่เกิดวิกฤตโควิด



สัดส่วนลูกหนี้นอกระบบที่ไม่ได้รับความช่วยเหลือสูงกว่าลูกหนี้ในระบบ

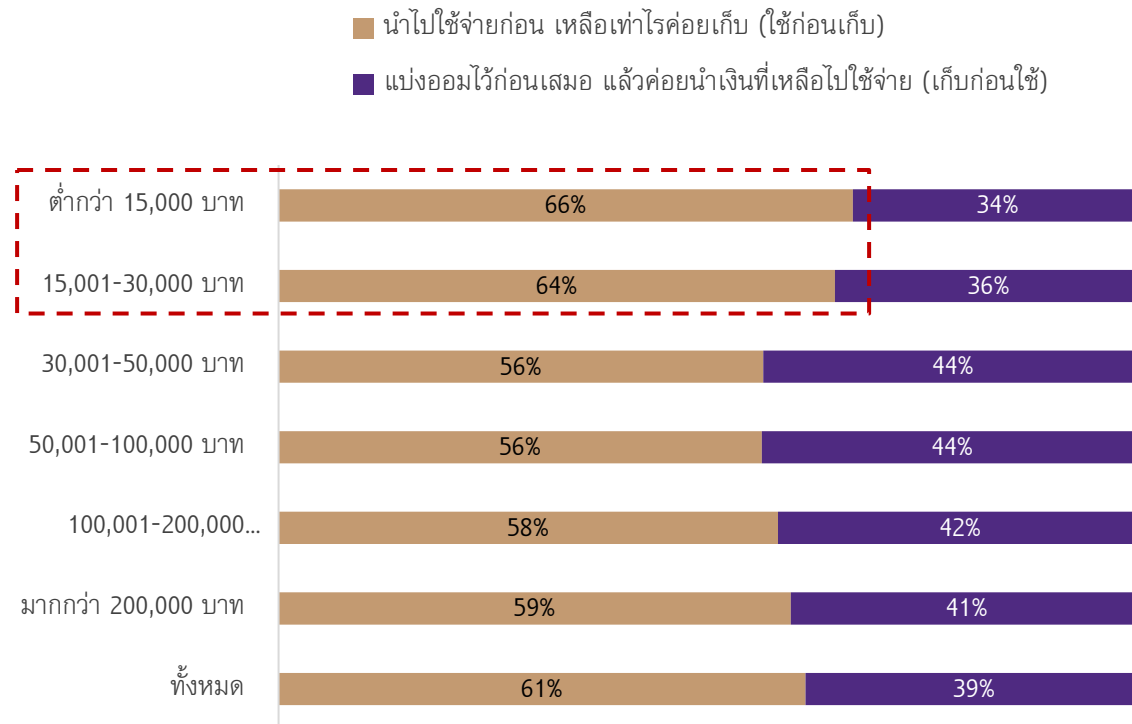
หน่วย : % กลุ่มลูกหนี้แต่ละประเภทเท่านั้น



มองไปข้างหน้า กลุ่มรายได้น้อยจะยังมีแนวโน้มเผชิญปัญหาทางการเงินสูงจาก 1) พฤติกรรมการออมที่ส่วนใหญ่ใช้ก่อนเก็บ จึงไม่สามารถเก็บออมได้

พฤติกรรมการออมในแต่ละเดือน ตามระดับรายได้

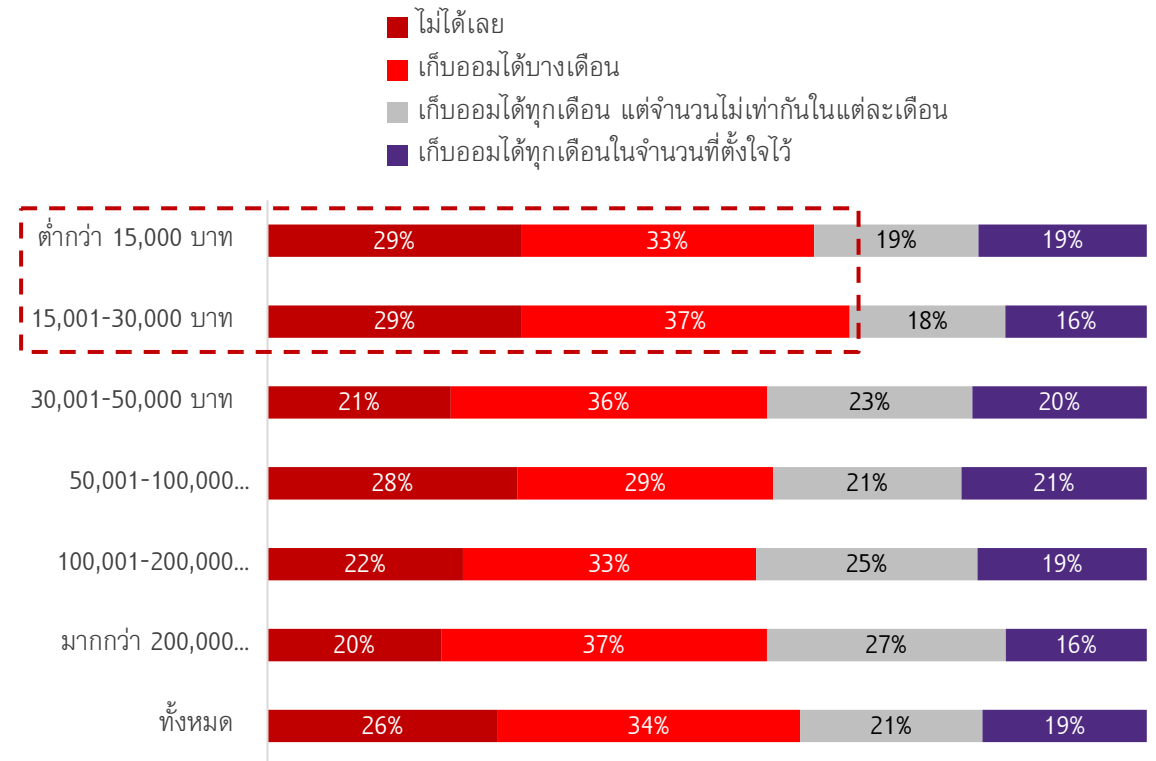
หน่วย : %



กลุ่มคนรายได้น้อยเกือบ 70% จะนำเงินที่ได้รับไปใช้จ่ายก่อน เหลือแล้วค่อยเก็บ

ลักษณะการเก็บออม ตามระดับรายได้

หน่วย : %

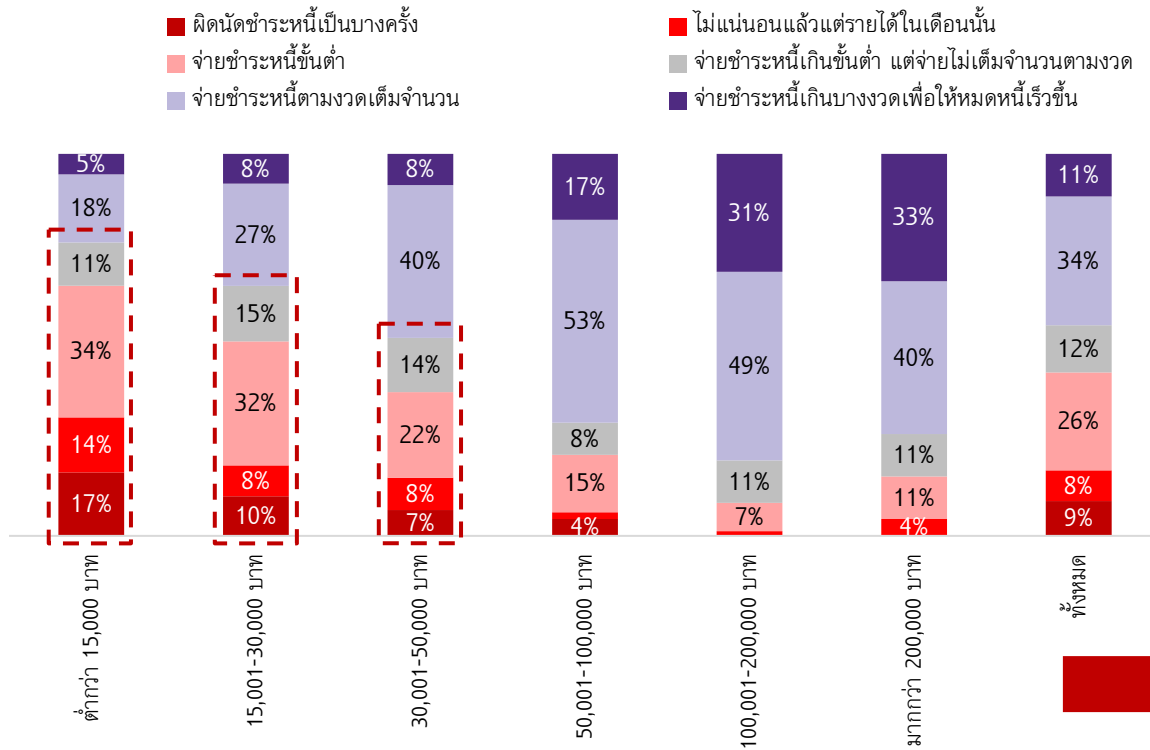


กลุ่มคนรายได้น้อยกว่า 70% เก็บออมเงินได้บางเดือน หรือไม่สามารถเก็บออมได้เลย

2) พฤติกรรมในการบริหารหนี้สินของผู้มีรายได้น้อยไม่มั่นคง ใช้แนวทางปิดนัดชำระหนี้หรือเป็นการชำระหนี้ขั้นต่ำไปก่อนเป็นสัดส่วนสูงเท่ากับกลุ่มรายได้น้อย ทำให้มีภาระดอกเบี้ยสูงจากการไม่ชำระหนี้เต็มจำนวน

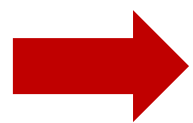
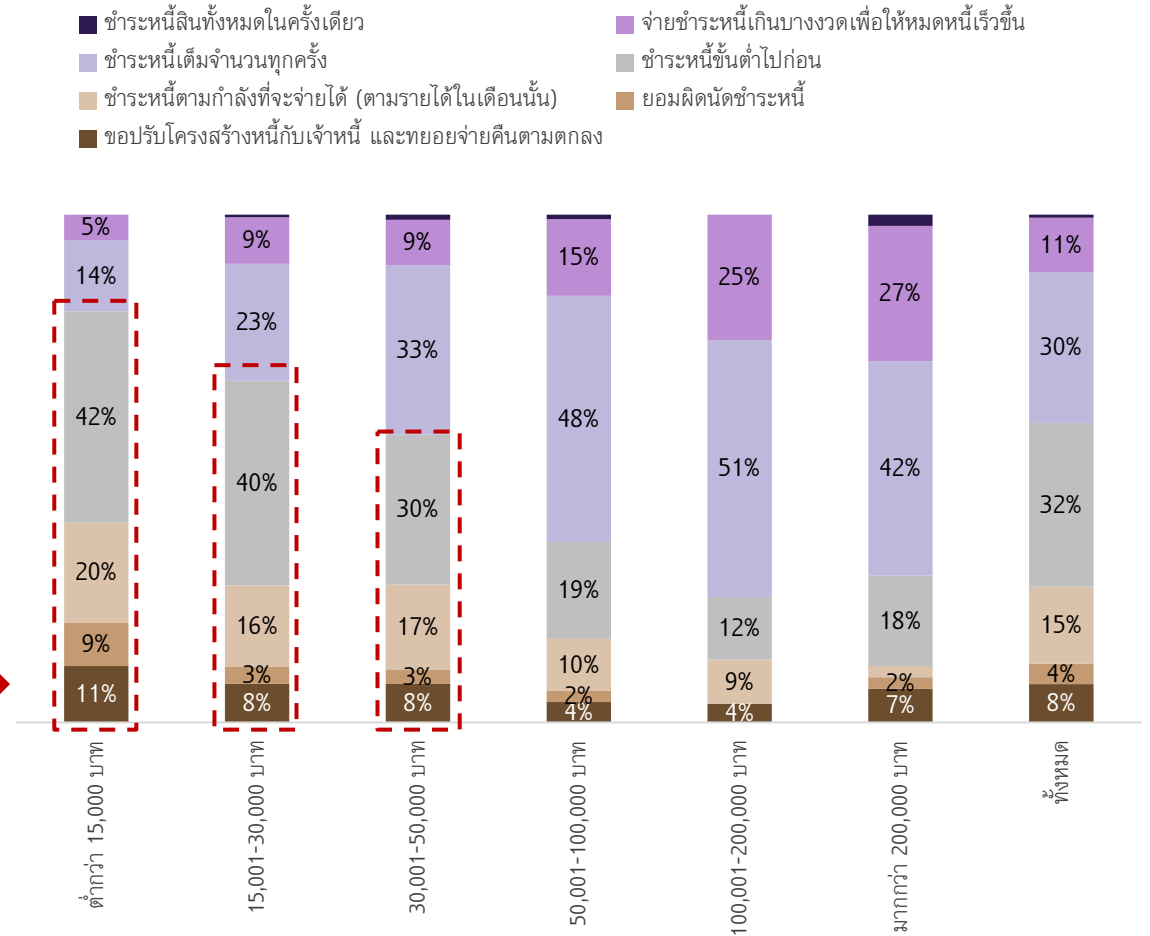
ลักษณะการชำระหนี้ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีหนี้สิน แบ่งตามระดับรายได้

หน่วย : %



แนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินในระยะ 1 ปีข้างหน้า ตามระดับรายได้

หน่วย : %

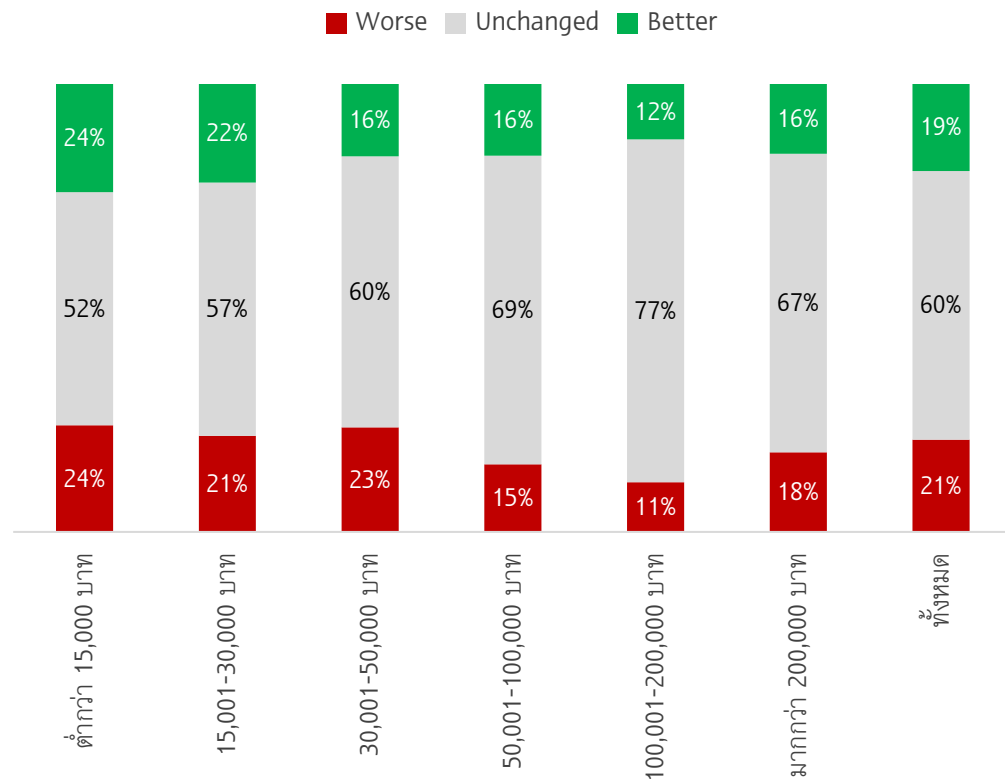


กลุ่มรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือนราว 60% มีพฤติกรรมการจ่ายชำระหนี้แค่ขั้นต่ำหรือจ่ายหนี้ไม่เต็มจำนวน หรือผิดนัดชำระหนี้เป็นบางครั้ง เป็นสัญญาณว่ากลุ่มครัวเรือนระดับล่างที่ยังเปราะบางมีแนวโน้มจะเป็นหนี้ก้อนาน

สถานการณ์หนี้สินของคนส่วนมากมีแนวโน้มแย่ลงมากกว่าดีขึ้นใน 1 ปีข้างหน้า อีกทั้ง 3) รายได้ไม่พอรายจ่ายที่จะยังมี ปัญหาต่อเนื่อง กลุ่มรายได้น้อยซึ่งเป็นครัวเรือนส่วนใหญ่ของประเทศจะยังเป็นหนี้อีกนาน หากไม่ได้รับการช่วยเหลือตรงจุด

แนวโน้มการบริหารจัดการหนี้สินใน 1 ปีข้างหน้า ตามกลุ่มรายได้ (ข้อมูลสำรวจ SCB EIC)

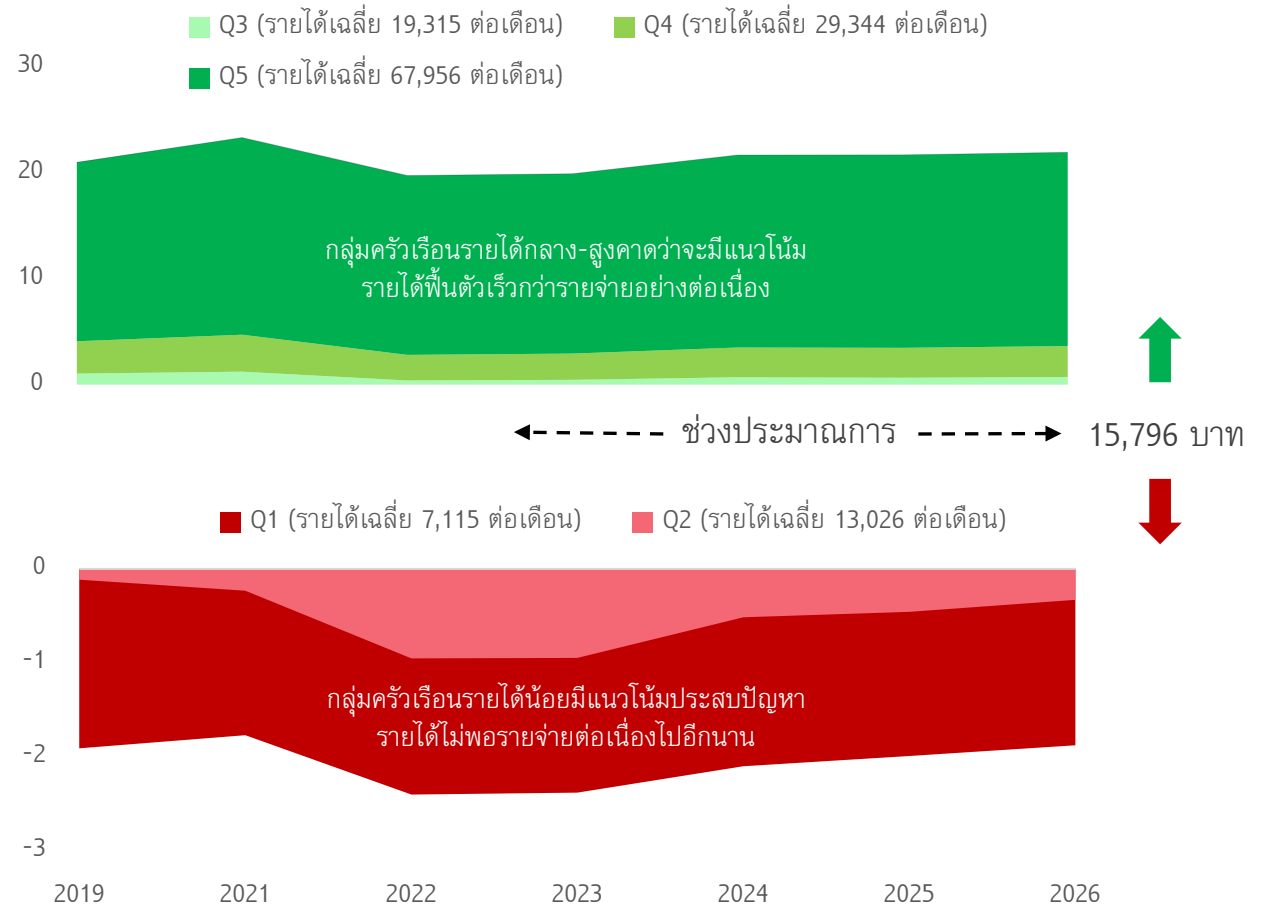
หน่วย : พันบาท/เดือน



สถานการณ์การชำระหนี้ของคนเกือบทุกกลุ่มรายได้อาจมีแนวโน้มแย่ลงมากกว่าดีขึ้นใน 1 ปีข้างหน้า

แนวโน้มส่วนต่างรายได้และรายจ่ายครัวเรือนในระยะ 3 ปีข้างหน้า ตามกลุ่มรายได้ (ประเมินโดย SCB EIC)

หน่วย : พันบาท/เดือน



นโยบายภาครัฐเพื่อเตรียมความพร้อมให้ครัวเรือนไทยเป็นสิ่งที่จำเป็น

นโยบายระยะสั้นต้องทำควบคู่กับนโยบายระยะยาว

นโยบายระยะสั้น

- มาตรการช่วยเหลือและเยียวยาผ่านการลดรายจ่ายและเสริมสภาพคล่องสำหรับกลุ่มคนรายได้น้อย (Targeted) ยังคงมีความจำเป็น เพื่อให้ยังสามารถมีคุณภาพชีวิตและผ่านพ้นผลกระทบจากวิกฤตนี้ไปได้
- มาตรการปรับโครงสร้างหนี้ ช่วยลูกหนี้ผิดนัดชำระที่ยังมีศักยภาพ ให้โอกาสทยอยหารายได้มาจ่ายคืนหนี้ หรือสร้างแรงจูงใจให้พยายามลดหนี้ให้เร็วขึ้น
- ภาครัฐร่วมมือกับเจ้าหนี้ในระบบ :
 - 1) ให้คำปรึกษาลูกหนี้เพื่อแก้หนี้ที่เหมาะสม โดยลดหนี้เก่าและลดการก่อหนี้ใหม่ที่ไม่จำเป็น ให้ความรู้สร้างวินัยการเงิน โดยเฉพาะทัศนคติและพฤติกรรมทางการเงิน
 - 2) พัฒนาระบบการให้สินเชื่อที่คิดอัตราดอกเบี้ยตามความเสี่ยงลูกหนี้แต่ละราย (Risk-based pricing) ให้ปฏิบัติได้จริง และผ่อนคลายเกณฑ์การกำกับดูแลให้สอดคล้อง เพื่อให้สถาบันการเงินและผู้ให้บริการการเงินในระบบสามารถปล่อยสินเชื่อครัวเรือนกลุ่มเปราะบางได้มากขึ้น

นโยบายระยะยาว

- นโยบายเพิ่มภูมิคุ้มกันให้คนไทย ผ่านการเพิ่มรายได้ ปรับทักษะ และลงทุนการศึกษา
- นโยบายปรับปรุงสวัสดิการพื้นฐานให้เหมาะสมและเพียงพอ เพื่อหยุดก่อกวนเกินจำเป็นของครัวเรือน และป้องกันไม่ให้ลูกหนี้กลับมาอยู่ในวงจรหนี้
- นโยบายสร้างความแข็งแกร่งทางการเงินส่วนบุคคลและครัวเรือน ผ่านการสร้าง Platform ช่วยปรับทักษะแรงงาน (Upskill/Reskill) ให้สอดคล้องกับความต้องการจ้างงานยุคใหม่ เพื่อเพิ่มรายได้หลัก/รายได้เสริมอย่างเป็นระบบ รวมถึงการสร้างนิสัยในการออมเพื่อเป็นกันชนรองรับเหตุการณ์ไม่คาดฝัน
- นโยบายระยะยาวด้านอื่น ๆ นอกจากนโยบายด้านคน เช่น
 - 1) การผลักดันให้ธุรกิจ SMEs และครัวเรือนประกอบอาชีพอิสระเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบที่มีต้นทุนการเงินเหมาะสมได้มากขึ้น
 - 2) การเร่งดึงดูด FDI เพื่อขับเคลื่อนภาคอุตสาหกรรมและบริการใหม่
 - 3) การเร่งลงทุนโครงสร้างพื้นฐานยกระดับการแข่งขันของประเทศ



ท่านพึงพอใจต่อบทวิเคราะห์นี้เพียงใด?

ความเห็นของท่าน สำคัญกับเรา

ร่วมตอบแบบสอบถาม 6 ข้อ
เพื่อนำไปพัฒนาบทวิเคราะห์ของ
SCB EIC ต่อไป

[คลิกเพื่อทำ
แบบสอบถาม](#)

SCB EIC | ECONOMIC INTELLIGENCE CENTER



INSIGHTFUL ECONOMIC AND BUSINESS
INTELLIGENCE FOR EFFECTIVE DECISION MAKING

WEBSITE

www.scbeic.com

up-to-date with email notification

LINE OFFICIAL ACCOUNT

Find us at : [@scbeic](https://www.facebook.com/scbeic)

CONTACT US

E-mail: eic@scb.co.th

SCB  EIC